

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

12. De ritu entis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Urbanus r. in epist. ad omnes Christianos, habetur de consec. dist. 5. ca. Omnes fideles r.

tur actum. 8. unde Urbanus Papa * dicit, Omnes fideles, per manus impositionem episcoporum Spiritum sanctum post baptismum accipere debet, ut pleni Christiani inueniantur.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Papa in ecclesia habet plenitudinem potestatis, ex qua potest quaedam quae sunt superiorum ordinum, committere quibusdam inferioribus, sicut quibusdam presbyteris concedit conferre minores ordines, quod pertinet ad potestatem episcopalem. Et ex hac plenitudine potestatis concessit beatus Gregor. * Papa, quod simplices sacerdotes hoc sacramentum conferrent, quamdiu scandalum tolleretur.

Lib. 3. epist. 26. in fi.

AD SECUNDUM dicendum, quod sacramentum baptismi est efficacius quam hoc sacramentum, quantum ad remotionem mali: eo quod est spiritualis generatio, quae est mutatio de non esse in esse: hoc autem sacramentum est efficacius ad proficiendum in bono: quia est quoddam spirituale augmentum de esse imperfecto ad esse perfectum, & ideo hoc sacramentum digniori ministro committitur.

Lib. 2. ca. 30. circa principium.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut * Rabanus dicit in lib. de institutione clericorum, signatur baptizatus chrismate in summitate capitis per sacerdotem, per pontificem vero in fronte, ut in priori vnditione, significetur super ipsum Spiritum sancti descensus ad habitationem Deo consecrandam: in secunda quoque, ut eiusdem Spiritus sancti septiformis gratia, cum omni plenitudine sanctitatis & scientiae & virtutis, venire in hominem declaratur. non ergo propter digniorem partem, sed propter potiore effectum, haec vnditio episcopis reseruat.

¶ Super Quaestione 72. Ar. 2. h. d. c. m. i.

ARTICULUS XII. Vtrum ritus huius sacramenti sit conueniens.

4. dist. 7. q. 3. Ar. 2. q. 2. ad secundum & in expositione litera.

IN articulo duodecimo, hoc solū videtur dicendum, quod circa ieiunium tam confirmatoris, quam confirmationis, seruanda videtur cunctisque ecclesiae consuetudo: hoc enim est de iure positum, & in paucis forte ecclesijs seruatur propter causas in litera allegatas, multitudine scilicet confirmatorum, quos simul oportet confirmari, & separatim quandoque propter contumaciam periculū incerta mortis, adiuncta maxima incommoditate habendi episcopum ad votum.

Art. 1. huius q. ad 3. & q. 65. ar. 4.

AD DUODECIMVM sic proceditur. Videtur ritus huius sacramenti non sit conueniens. Sacramentum enim baptismi est maioris necessitatis quam hoc sacramentum, ut supra dictum est. * sed baptismum deputantur certa tempora, scilicet pascha, & pentecostes: ergo etiam huic sacramento aliquod certum tempus debet praefigi.

¶ 2. Praeter. Sicut hoc sacramentum requirit deuotionem & dantis & recipientis, ita etiam & sacramentum baptismi: sed in sacramento baptismi non requiritur quod a ieiunio sumatur vel conferatur, ergo videtur inconuenienter statutum in concilio Aurelianensi, * vt ieiunium ad confirmationem veniant, & in concilio Meldensi, ut episcopi non nisi ieiunium, per impositionem manuum Spiritum sanctum tradant.

Referuntur haec de consec. d. 5. ca. Vt ieiunium. Et vt episc. Ar. 2. huius

¶ 3. Praeter. Chrisma est quoddam signum plenitudinis Spiritus sancti, vt supra dictum est. * Sed plenitudo Spiritus sancti data est fidelibus Christi in die Pentecostes, vt habetur Act. 2. magis ergo debet chrisma confici, & benedici in festo Pentecostes, quam in coena Domini.

SED CONTRA est, vultus Ecclesiae, quae a Spiritu sancto gubernatur.

RESPON. Dicendum, quod Dominus Matth. 18. fide libus suis promittit, dicens, ubi fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum: & ideo firmiter tenendum est, quod ordinationes Ecclesiae dirigantur secundum sapientiam Christi. Et propter hoc certum esse debet, ritus, quos Ecclesia obseruat in hoc, & in aliis sacramentis esse conuenientes.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod sicut Melchisedech Papa * dicit, ita coniuncta sunt haec duo sacra. (scilicet baptismi & confirmationis) vt ab inuicem nisi morte praue niente nullatenus possint segregari, & unum sine altero rite perfici non possit. Et ideo eadem tempora sunt praefixa baptismi solenniter celebrando, & huic sacramento: sed quia hoc sacramentum a solis episcopis datur, qui non sunt semper praesentes, vbi presbyteri baptizant, oportuit quantum ad communem usum, sacramentum confirmationis etiam in alia tempora differri.

AD SECUNDUM dicendum, quod ab illa prohibitione excipiuntur infirmi, & morte periclitantes: sicut in statuto Meldensi * concilii legitur. Et ideo propter multitudinem fidelium, & propter pericula imminencia, sustinetur vt hoc sacramentum (quod non nisi ab episcopis dari potest) etiam a non ieiunius detur vel accipiatur: quia unus episcopus precipue in magna dioecesi, non sufficeret ad tot homines confirmandos, si eis tempus ardeat: vbi tamen congrue obseruari potest, conuenientius est vt a ieiunio detur & accipiatur.

AD TERTIUM dicendum, quod sicut ex concilio Martini papae * habetur, omni tempore licebat chrisma conficere: sed quia solennis baptismus, ad quem requiritur vltus chrismatis, in vigilia paschae celebratur, congrue ordinatum est, ut per biduum ante ab episcopo chrisma benedicatur, ut possit per dioecesim destinari. Dies etiam ille satis congruit ad materias sacramentorum benedicendas, in quo fuit eucharistiae sacramentum institutum, ad quod omnia alia sacramenta quodammodo ordinantur, sicut supra dictum est.

QVAESTIO LXXIII.

De sacramento eucharistiae secundum se, in sex articulos diuisa.

¶ Super Quaestione 73. Ar. primo.

CONSEQUENTER considerandum est de sacramento eucharistiae. Et primo de ipso sacramento. Secundo de materia. Tertio de forma. Quarto de effectibus. Quinto de recipientibus hoc sacramentum. Sexto de ministro. Septimo de ritu.

IN articulo primo notandum occurrit in responsione ad tertium, quod diuina differentiarum, quae ibi enarrantur inter eucharistiam, & alia sacramenta habentia materiam sensibilem (quod propter poenitentiam, & matrimonium dicitur) secunda differentia sumit gratiam non solum secundum seipsam, sed secundum suum effectum, qui est vnitas corporis Christi mystici: ita quod cum audis sacramentum eucharistiae rem tantum esse gratiam, susceptionem autem vnitatem ecclesiae: aut corpus Christi mysticum, non diuersa intelligas: quoniam haec omnia nihil aliud sunt quam gratia Dei in suis fidelibus.

CIRCA primum quaeruntur sex. ¶ Primo, Vtrum eucharistia sit sacramentum. ¶ Secundo, Vtrum sit unum vel plura. ¶ Tertio, Vtrum sit de necessitate salutis. ¶ Quarto, de nominibus eius. ¶ Quinto, De institutione ipsius. ¶ Sexto, de figuris eius.

AR-